

JUSTITS MINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 5. februar 2010
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2009-792-1144
Dok.: RAJ41264
+ bilag

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 325 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 10. december 2009. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karen Hækkerup (S).

Brian Mikkelsen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 325 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes oplyse, om det indgår i kommissoriet for den netop nedsatte arbejdsgruppe at se på at forbedre forholdene for de ofre for voldtægt, der i dag er dårligt stillet fordi voldtægten har fundet sted i udlandet. Konkret bedes ministeren redegøre for, om arbejdsgruppen vil se på:

- At mange ofre, primært kvinder, ikke har ret til juridisk hjælp/bistandsadvokat .
- At politiet ikke opretter en sag, så kvinderne ikke har mulighed for at følge med i efterforskning og retssag i udlandet. Der er eksempler på, at ofre ikke møder frem for at vidne, fordi de intet ved om retssagen.
- At mange kvinder aldrig får erstatning, fordi de får afslag i udlandet, hvis der findes et erstatningsnævn og det danske erstatningsnævn ikke dækker, når overgrebet er sket i udlandet.”

Svar:

Som det fremgår af det vedlagte kommissorium, skal arbejdsgruppen bl.a. vurdere de praktiske erfaringer med de nuværende ordninger på området her i landet samt i relevant omfang i udlandet, herunder navnlig i de øvrige nordiske lande. Arbejdsgruppen skal i den forbindelse bl.a. overveje, om der er behov for justeringer af bistandsadvokatordningen samt offererstatningslovens ordning vedrørende statens udbetaling af erstatning og godtgørelse for navnlig personskade til ofre for forbrydelser.

Justitsministeriet kan i øvrigt oplyse, at rigsadvokatmeddelelse nr. 8/2007 om bl.a. vejledning, orientering og underretning af forurettede i straffesager indeholder nogle særskilte retningslinjer, som gælder for politiets og anklagemyndighedens vejledning mv. af personer, der har været udsat for en lovovertrædelse i udlandet.

Det fremgår heraf, at retsplejelovens regler om vejledning, orientering og underretning af forurettede i straffesager antages ikke at finde anvendelse i sager, hvor lovovertrædelsen er begået i udlandet, når efterforskningen og retsforfølgningen finder sted i det pågældende land. Det skyldes bl.a., at politi og anklagemyndighed i Danmark i disse tilfælde ikke er i besiddelse af de oplysninger, der er nødvendige for at kunne yde den relevante vejledning og underretning mv.

Politiet skal dog i sådanne sager, hvis der f.eks. er begået en voldtægt, vejlede forurettede eller forurettedes nære pårørende om reglerne i retsplejelovens § 741 a om beskikkelse af en bistandsadvokat i Danmark og sørge for, at spørgsmål om beskikkelse af bistandsadvokat i givet fald indbringes for retten.

Endvidere skal politiet, når der er tale om en lovovertrædelse begået i et andet EU-land, vejlede forurettede om, at Erstatningsnævnet kan hjælpe med at indgive en erstatningsansøgning i EU-lande, og i øvrigt henvise forurettede til at rette henvendelse til Erstatningsnævnet med henblik på en mere generel orientering om mulighederne for at søge erstatning i det pågældende land.

Hvis lovovertrædelsen er begået i et land uden for EU, skal politiet vejlede om, at forurettede kan henvende sig til Udenrigsministeriets Borger-service eller den danske ambassade for det pågældende land, der vil kunne anvise f.eks. en lokal engelsktalende advokat, som kan undersøge mulighederne for at opnå erstatning i det pågældende land.

Herudover skal politiet i sager om voldtægt begået i udlandet henvise forurettede til hurtigst muligt at rette henvendelse til et af de modtagelsescentre for voldtægts ofre, der findes på forskellige sygehuse i Danmark.

Endelig fremgår det af den omtalte meddelelse fra Rigsadvokaten, at personer, der har været udsat for bl.a. voldtægt, har ret til tilskud til behandling hos psykolog efter lægehenvielse, og at politiet kan henvise forurettede til at henvende sig til vedkommendes praktiserende læge herom.

Der henvises i øvrigt til vedlagte besvarelse af spørgsmål nr. 1286 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del – folketingsåret 2008-09).

Med hensyn til spørgsmålet om adgangen til at få erstatning for forbrydelser begået i udlandet kan Justitsministeriet henvises til vedlagte spørgsmål nr. 745 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del – folketings-samlingen 2007-08, 2. samling).

Som det fremgår af besvarelsen, er det efter Justitsministeriets opfattelse velbegrundet, at offererstatningsloven som udgangspunkt kun finder anvendelse på forbrydelser begået i den danske stat, idet skader forvoldt

ved overtrædelser, der begås uden for den danske stat, som hovedregel vil savne tilknytning til Danmark.

Som det ligeledes fremgår af besvarelsen, er der allerede i dag efter offererstatningslovens § 1, stk. 3, mulighed for, at staten i særlige tilfælde kan yde erstatning i anledning af skader forvoldt i udlandet. Det kan bl.a. være tilfældet, hvor sagen har en sådan tilknytning til Danmark, at der efter straffelovens regler om dansk straffemyndighed kan føres en straffesag her i landet mod gerningsmanden, eller ved særlige forhold i forbindelse med skadelidtes erhvervsudøvelse i udlandet.

Denne afgrænsning af lovens anvendelsesområde må bl.a. ses i lyset af, at den danske stat efter offererstatningsloven udbetaler erstatning mv., selv om staten ikke selv er erstatningsansvarlig for skaden. Ydelse af erstatning efter skader forvoldt i udlandet bør derfor forudsætte, at forbrydelsen har en vis nærmere tilknytning til Danmark, eller at der i øvrigt konkret foreligger særlige omstændigheder, der gør, at den danske stat bør yde erstatning.

En udvidelse af lovens anvendelsesområde til generelt at omfatte skader forvoldt ved forbrydelser mod danske statsborgere mv. i udlandet ville formentlig indebære en væsentlig forøgelse af statens udgifter til offererstatningsordningen, især til erstatning for skader forvoldt ved forbrydelser med begrænset tilknytning til Danmark, og hvor staten ofte ikke vil have mulighed for at gennemføre sit regreskrav efter offererstatningsloven mod skadevolderen.